EVOE

April 2012. 18:e årgången.

Grad I och det ståtliga Måltidskalaset hos Bricolistiska Sällskapet på Örebro Slott blev ingenting mindre än en succé.

I detta nummer bland annat:

Stormästaren har ordet sid 2
CMO-möte i Stamhuset sid 3
Bildkavalkad från Jubileumsspexet sid 4
Inbjudan till Vårhögtid, Grad I och VII sid 6
Ändrad tid och plats för Grad VI sid 7
Bryggarkungen som blev Bellmans välgörare sid 8
Alla kan marknadsföra Ciceronernas visningar sid 11
Sömmerskan bakom PB:s ordensband fyllde 90 sid 12

EVOE nr 1/2012 • 18:e årgången • Ansvarig utgivare: Åke Pilotti • Redaktör: Michael Masoliver • Grafisk form: Janne Skårstedt • Manusstopp nästa nr: 7 oktober 2012.
Fotografer i detta nr: Eva Alexandersson Winter, Sven Elliot, Tommy Gustavsson, Martin Mann, Michael Masoliver, Janne Skårstedt och Lars Törvall.

Stormästaren har ordet

När det här skrivs har nya värmerekord för mars slagits i flera närliggande orter och det känns verkligen skönt att se fram mot sommaren. Lika skönt känns det att även det gångna PB-året slagit rekord i lyskraft och att vi kan se fram mot höstens begivenheter.

En sak jag upplever som en viktig grund för att jag alltid ser fram mot kommande PB-aktiviteter är den genuina känsla av broderlig vänskap jag så ofta upplever. Jag tänker t. ex. på vad jag fick vara med om på Barbaradagen då jag preludiärt hyllades inför min kommande 70-årsdag. Jag blev totalt överraskad av den värme som strömmade emot mig från Bröderna och de många framträdandena från alla våra Talanggrupper. Jag har beskrivit detta i Årsberättelsen, så jag vill bara tillägga att den insamling som hade genomförts i mitt namn nu totalt inbringat hela 100 001 kronor till gagn för Sällskapets Stamhus!

Sedan fick jag mitt livs roligaste present av Ritva och DSM Roland i form av den moderna version av Per Krafft d.ä:s Bellmanportträtt som ni ser här ovan. Allt detta gjorde att jag bjöd in samtliga generösa bidragsgivare till en Tack och Klangmottagning på Piperska Muren den 28/1 där Talanggrupperna gjorde en enastående och otroligt uppskattad föreställning under ca 2,5 timmar av den 3 timmar långa mottagningen.

Där konserterade en blåsoktett från DBM, DBT framförde ett minispex Lekare från DBL underhöll med Bellman- och Beatlessånger och DBK sjöng bland annat en nyskriven hyllningsvisa.

Därtill fick jag en gitarr med förstärkare i present från Arbetsgraderna. Det var O Henrik Mickos gitarr som jag lånat månadsvis under flera år eftersom den passar mig perfekt. Gitarren har alltid utlånats i suveränt samarbete med Syster Anna som anser att utrustningen hellre bör förvaras hos mig än bland alla de andra hundratals instrument Henrik lagrar i deras hus. Titta på porträttet förresten! Roland har kopierat in halsen från denna gitarr på Bellmans cister!

Det var fullt hus i tre timmar och en matinéföreställning som det kommer att talas om länge framöver. Tack dyre Bröder för den värme som välvde över mig lika tät som dimmorna över bergsgorillorna i Virungabergen i Afrika.

Brr Henrik Mickos, Jan Arpi, Sven Elliot, Mats Hayen, Magnus Ljungkvist och Magnus Iversen överlämnar Arbetsgradernas 70-årsgåva.

Ett annat exempel på varmt broderskap är det Jubileumsspex som DBT just gett med anledning av att Talanggruppen organiserades 1937. Nästan 80 personer har arbetat med produktionen, vilket innebär månader av tät kontakt med kreativa, konstnärliga Bröder. Förarbetet var som alltid mödosamt men roligt, men ni skulle vara med bakom scenen under föreställningarna. Man möts hela tiden av uppmuntrande stöd, beröm, hjälp med alla kostymbyten, med att kolla all rekvisita och att passa entréerna från samtliga Bröder! Jag har nu stått på spexscenen i 48 föreställningar, och kan försäkra er att denna uppsättning var den mest suveräna vad gäller den kamratliga, positiva och härliga stämningen i ensemblen. Tack käre Bröder för att jag fick vara med i er gemenskap en gång till!

På tal om Broderlighet vill jag gärna nämna vår käre vGH Claes-Henrik Munck af Fulkila. Han fick äntligen en ny höftled för snart tre år sedan, men en infektion gjorde att den tyvärr fick tas ut igen. Under sex månader låg Munken till sängs eller satt i rullstol utan höftled innan en ny sattes in. Denna hoppade dock ur led efter några dagar på grund av att den befanns vara för liten. Den tredje höftleden fastnade dock, och under konvalescensen sågs Munken hämta DBT:s gamle ordförande Lars Forseth från Kattrumpstullens (Se Fredmans epistel nr 80) äldreboende och se till att han kunde bli utnämnd till Jubelkommendör på Vårhögtidsdagen 2011.

Efter ceremonin sågs Munken ta stöd på sin käpp med ena handen och på Lars rullator med den andra och så vandrade de två sakta ut för transport till hemmet. De anlände då all personal var upptagen med sängläggande av de inne-boende, och då Munken inte ville lämna Lars ensam på sängkanten, hasade han runt en halvtimme för att hitta någon som kunde ta hand om honom.

Därefter återvände han till Hasselbacken – så sent att flera snapsar intagits. Bröderna hade dock sparat till den gode Munken, så allt slutade lyckligt. Då jag ställde mig upp och berättade detta fantastiska exempel på äkta broderskap för Bröderna utlöstes en makalös stående ovation! Månget öga sågs tårat och den broderliga värme som Munken fick ta emot var han sannerligen värd!

Inte undra på att man längtar till höstens program, i synnerhet som vi i år arrangerar en Barbarabal med våra Kärälskeliga! På grund av detta kommer Grad VI att ges enbart för Bröderna i år, men 2013 gör vi tvärtom.

Till sist vill jag önska er alla en vederkvickande och fantastiskt skön, varm, solig sommar så att vi möts med fullladdade batterier till hösten.

Er tillgivne Stormästare

Åke Pilotti

Återstående Sammanträdesdagar 2012

Lördag 14 april RSK
Lördag 28 april Grad IV
Lördag 12 maj Vårhögtidsdag, Grad VII, Grad I, Årsmöte

Torsdag 26 juli Bellmandagen
Onsdag 12 sept Ämbetsmannaträff
Lördag 22 sept Grad III
Lördag 6 okt Grad IX

Lördag 13 okt Grad I
Söndag 11 nov Grad VI
Tisdag 27 nov Grad V Förgrad

Onsdag 28 nov, Grad VIII Förgrad
Söndag 2 dec, Barbarabal, Grad VIII, Grad V

CMO-deltagare, övre raden fr v: Per Ahlenius (CM VPB), Inge Eklund (O SPB), Mikael Risén (CM MPB), Hans Berglund (O BPB), Johan Wendels (vO GPB), Henrik Mickos (O ML), Stefan Enander (vCM BPB), Torbjörn Sund (CM BPB), Marcus Willén (Örebro, ML). Nedre raden: Anders Segebo (vO SPB), David Fridman (vCM GPB), Magnus Iversen (vCM ML), Jan Arpi (AdmCM ML), Hans Westberg (vO ML), Magnus Ljungkvist (CM ML), Erik Palmgren (CM GPB), Lars Unger (O GPB), Greger Älgemon (CM SPB).

Arbetsgrader från sex loger konfererade i Stamhuset

Text: Michael Masoliver. Bild: Janne Skårstedt

Sedan flera år träffas regelbundet Ceremonimästare och Ordföranden i Arbetsgraderna från hela landet för att diskutera gemensamma frågor. Initiativet är en del i PB:s strävan att öka samverkan mellan logerna. I januari blev det Moderlogens tur att stå värd för CMO-träffen.

I slutet av januari samlades Ceremonimästare och Ordföranden i Arbetsgraderna från Stockholm, Göteborg, Borås, Vänersborg, Malmö och Sundsvall under två dagar i Stamhuset för att utbyta erfarenheter och inspirera varandra. På dagordningen stod ett antal frågor med anknytning till Arbetsgradernas verksamhet. Däribland historiken, utformningen av kammarreceptioner, faddrars ansvar samt rekryteringen av nya recepiender, berättar Henrik Mickos, Ordförande för Arbetsgraderna i Moderlogen.

– Vi diskuterade också bakgrunden till gradgivningarna, säger han. Det historiska perspektivet är viktigt. Vi vill ju öka förståelsen för hur ritualerna ska uttolkas. Men det finns också fler anledningar till att vi träffas. Även om varje loge har sin särart så har vi också stor glädje av varandra. Det finns en gemenskap inom PB.

De gästande Bröderna fick även ta del av senaste nytt om planerna för filialen i Örebro. Bland annat kunde Marcus Willén, PB-broder och ordförande för Bricolistiska Sällskapet i Örebro, meddela att uppbyggnaden av verksamheten fortsätter planenligt efter fjolårets historiska gradgivning på Örebro slott. Ambitionen är fortfarande att staden ska ha en egen loge inom fem till tio år, berättade han.

Bricolistisk helafton

Övriga diskussioner under konferensen var inte avsedda för Evoes utsände, som däremot fick möjlighet att följa med på en guidad visning av Bellmanhuset, förtjänstfullt ledd av Ciceronen Tommy Gustavsson och Lekaren Janne Skårstedt. Därefter blev det samling på vinden för en helafton i bricolismens tecken.

Kvällen inleddes med en uppskattad snapsprovning ledd av Henrik Mickos, som på ett medryckande sätt berättade om drycken och dess historia. Därefter följde en utmärkt middag i närvaro av både SM Pino Pilotti och DSM Roland Berg.

De gästande bröderna från dotterlogerna tackade för det trevliga arrangemanget med tal och sång, och fick i utbyte medaljer och förstklassig underhållning i form av minnesvärda – och emellanåt musikaliskt halsbrytande – revynummer framförda av Bröderna Henrik Mickos, Christer Alexandersson och Torbjörn Palm.

Bland numren märktes Torbjörn Palms *Ett glas öl*, Christer Alexanderssons Carola och Henrik Mickos *Säkkijärven polka*, som avslutades med en rafflande klarinettduell mellan sångaren själv och Torbjörn Palm. Andra uppskattade nummer var Torbjörn Palms insats som percussionist i *Mucho Gusto* samt *Svordomsvisan*, framförd av samtliga. Mest skratt under kvällen framkallade förmodligen trions humoristiska tolkning av Spike Jones *Hawaiian War Chant*.

Bakom det lyckade arrangemanget stod CM Magnus Ljungkvist, vCM Magnus Iversen, Adm CM Jan Arpi, O Henrik Mickos och vO Hans Westberg. För den förnämliga måltiden stod Providören Ulf Lambertsson.

Nästa gång är det Sundsvallslogens tur att anordna CMO-träff. ■

Våra historiker Peter Lind, Mats Hayen och Marcus Willén medverkade vid CMO-mötet.

Text: Michael Masoliver. Bild: Eva Alexandersson Winter och Lars Törvall.

Sjuttiofemårsrevyn

Idel godbitar på DBT:s sjuttiofemårsrevy

Efter en omtumlande dag med reception i Grad II och Måltidskalas på Piperska muren fick Evoes utsände äntligen stifta bekantskap med den omtalade Bacchanaliska Theatern och dess uppskattade spex. Denna gång i form av en jubileumsrevy i två akter på Capitol, med en kavalkad av de bästa och roligaste numren från ett antal tidigare föreställningar.

Med scener ur spex som Napoleon, Samurajen, Hemsöborna, Farao och Trafalgar blev det en hel del kära återseenden för veteranerna i publiken. För dagens drygt 40 recepiender blev revyn en perfekt första introduktion till DBT:s scenkonst. En synnerligen lyckad introduktion dessutom, av de många skratten och de varma applåderna att döma. ■

Jubileumsboken

kommer att kunna köpas i samband med årets Grader och Högtider!

Enklare att hålla ordning på inbjud

Text och bild: Michael Masoliver

Har du koll på vilka kontaktuppgifter du en gång lämnade till PB? En inaktuell e-postadress innebär extra arbete för kansliet och risk för dig att gå miste om viktig information och inbjudningar till trevliga evenemang och aktiviteter.

I samband med varje större e-postutskick från PB:s kansli studsar ett 20-tal olästa mejl tillbaka från cyberrymden. En vanlig anledning är att adressatens mejllåda är full. Men det kan också bero på att adressen är ofullständig eller på att Brodern i fråga har bytt jobb och därmed e-postadress.

– För oss på kansliet medför krånglet med mejladresser en del extraarbete. Men värre är kanske att Bröder med inaktuella kontaktuppgifter riskerar att missa information från kansliet, säger Förste Ordenscancelist Lars Larsson.

– Vi gör förstås vad vi kan för att komma i kontakt med dem på andra sätt, fortsätter han. Men vi kan sällan vara helt säkra på att alla har tagit del av ett utskick. Därför vore det bra om fler kunde uppdatera sina uppgifter. Helst med mejladresser som inte blir inaktuella efter ett tag. Det är minst lika viktigt att också adressuppgifter och telefonnummer är aktuella.

Ett annat sätt att förenkla livet för kansliet är att vara ute i god tid med betalningar till gradgivningar och andra aktiviteter. Nu erbjuder hemsidan dessutom möjligheten att redan i ett tidigt skede anmäla sig till ett evenemang. I webbformuläret är det möjligt att önska bordsplacering samt informera om eventuella allergier, berättar Ordenscancelist Terje Rydén.

– Kan vi alla vara lite tidigare ute så blir det enklare för arrangörerna att boka lokaler, planera inköp och förhandla med krögare, säger han.

ningar via webben

Lars Larsson:

– Det här är ett fantastiskt redskap som vi hoppas att fler kommer att använda sig av framöver. Men självklart går det bra att sköta korrespondensen med kansliet via vanlig post även fortsättningsvis. ■

Fem tips om parbricole.se > medlemssidor

- Loga in på PBs medlemssidor och se efter att dina kontaktuppgifter är aktuella.
- Tycker du att inloggningsuppgifterna är för krångliga? I så fall kan du själv enkelt bestämma både användarnamn och lösenord.
- Har du glömt lösenordet? Klicka på ”Glömt inloggning?” så får du nya inloggningsuppgifter per e-post.
- Vill du anmäla intresse för ett kommande evenemang? Välj rubriken ”Logekalender” i menyn t.v. och klicka sedan på aktuellt evenemang.
- Surfa gärna runt på hemsidan och bekanta dig med allt du kan finna där – både om Moderlogen och om våra sex Dotterloger.

Terje Rydén och Lars Larsson

Det Lysande Sällskapet Par Bricole kallar härmed till reception i Grad I och Grad VII (Recipienderna till dessa grader erhåller separata kallelser) samt till Årsmöte med kreering och hyllning av Jubelkommendörer och inbjuder till att därefter i våryra Bröders lag fira

VÅRHÖGTIDSDAGEN

med stort och ymnigt måltidskalas

Lördagen den 12 maj 2012

på traditionsrika Hasselbacken, Kgl. Djurgården.
Klädsel för samtliga: Högtidsdräkt med vit väst. Faddrar ombedes broderligen kontakta och medfölja sina adepter.

I samband med Vårhögtidsdagen inbjuder Det Lysande Sällskapet Par Bricole till sammanträde med reception till

Grad VII (PB☆☆)

Konung Sverkers Riddaregrad

Officianter samlas kl 12.45 på Hasselbacken. Recipiender samlas för inskrivning kl 13.00.
Gradgivningen startar kl 14.00 i Spegelsalen.

Grad I

Kommendörsgraden

Officianter samlas klockan 13.00 i Stamhuset. Recipiender samlas för inskrivning klockan 13.30.
Gradgivningen startar klockan 14.00 i Stamhuset, Urvädersgränd 3, varefter våra nya Bröder ledsagas till Hasselbacken för att avnjuta Vårhögtidsdagen tillsammans med övrige Bröder.

Recipiender anmäler sig på vanligt vis genom inbetalning till Vårhögtidsdagen som är en obligatorisk del av gradgivningen.
Faddrar ombedes broderligen kontakta och medfölja sina adepter.

Efter gradgivningarnas slut följer klockan 16.00

ÅRSMÖTE

med förhandlingar i Spegelsalen

Årsmötesfrågor:

Bröder som vill ta upp någon fråga under punkten ”Övriga frågor” bör meddela detta till Br SM Åke Pilotti senast den 26 april, per e-post till pino.pilotti@gmail.com eller på telefon 08-768 68 84.
Kopior av Sällskapets årsberättelse finns tillgängliga på Kansliet från och med tisdagen den 24 april.

I anslutning till årsmötet kreeras och hyllas årets

Jubelkommendörer

Bröderna Erland Björkquist, Bo Dahrné, Tord Standar och Carl-Henrik Tour
Året då dessa Jubelkommendörer kom in i Par Bricole var 1962. Stormästare var då Sven d'Ailly,
vid sin sida hade han som Deputerad Stormästare Arne Biörnstad och som Storkansler Herman Walldén.

VÅRMIDDAG

serveras kl. 18.00 (ca) i Hazeliussalen (2 tr), där Restaurang Hasselbacken dukar upp följande vårmeny

Hasselbackens Skagen på kavring toppad med löjrom

***

Helstekt kalvytterfilé med potatisbakelse, calvadossky & timjansglaserade morötter

***

Blåbärscheesecake med stjärnanishallon

***

Till förrätten: Öl/vatten. Till varmrätten: 1 glas 2009 Shiraz & Cabernet Sauvignon, Graham Beck, Western Cape, South Africa. Kaffe.

***

Pris per person är 740 kr. Bindande anmälan sker genom betalning till PB:s plusgiro 15 14 05-8 på sådant sätt att betalningen är **registrerad senast den 26 april. Glöm inte att ange namn och grad.**
Härutöver kan Bröderna efter eget önskemål inhandla snaps och/eller avec.

Under middagen framträder de samlade Talanggrupperna med ett härligt vårprogram till vår broderliga glädje!

Varmt välkomna
Tim Bowden, 2.GCM

Ändrad tid och plats för Grad VI

Grad VI har i år på grund av konserter i Storkyrkan flyttats till söndagen den 11 november.

Parentationshögtiden har av samma skäl flyttats från Storkyrkan till Jakobs kyrka alldeles intill Kungl. Operan.

Jakobs kyrka är visserligen något mindre än Storkyrkan, men å andra sidan ser man betydligt bättre vad som händer framme i koret.

Bröderna kan vidare glädja sig åt att det är betydligt närmare till baren på Grand Hôtel efter ceremonin i kyrkan (bara en snabb promenad tvärs över Kungsträdgården).

Passa också gärna på att gå in på den lilla kyrkogården och titta på den vackra marmortavla till minnet av Olof Kexél, som Par Bricole lät sätta upp på kyrkväggen år 1996, vid 200-årsminnet av hans död (Kexél har sin grav i kyrkan).

Christer Alexandersson,
Stor-Ceremonimästare

Par Bricoles kulturaftnar hösten 2012

17/10 August Strindbergs sagodramatik
Br Sten Magnus Petri berättar

14/11 Bilder genom 5 decennier.
Mästerteckanren Fibben Hald berättar om händelser och människor från ett ritblocksperspektiv - från Veckojournalen på 1950-talet till Svenska Dagbladet idag – och visar ett illustrativt bildspel. (Det slutar med galge!)

21/11 August Strindbergs sagodramatik
Repris från 17/10.

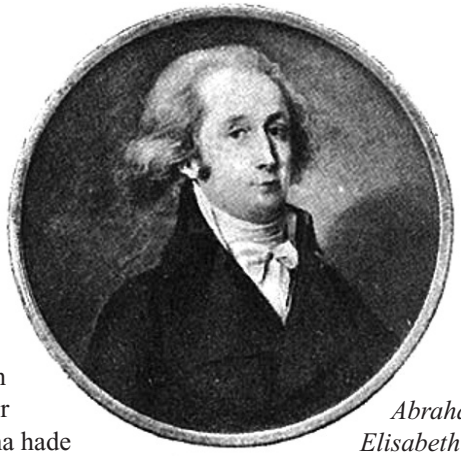
12/12 Ej mera än du tål…
Br Bo Forssell i ord och ton om en ny sida hos Carl Michael Bellman - den återhållsamme och moraliserande.
Utgångspunkten är hans (förhoppningsvis då) nyutkomna bok om Bellmanska sällskaps- och dryckesvisor, baserad huvudsakligen på tidigare oanvänt material.

Aftnarna äger rum på Stamhusvinden.
Tid: klockan 19:00. Pris: 100 kronor. Kaffe, kakor och punsch ingår. Anmälan via e-post kulturafton@hotmail.com.
Anmälningsperiod: April.

Bryggarkungen som blev Bell

Av Par Bricoles Ordens-Skald, Martin Stugart.

Redan som ung blev bryggarkungen Abraham Westman omtalad för sitt ovanligt hetsiga humör. Inom Par Bricole minns vi honom hellre som Bellmans gode vän och välgörare. Här berättar Martin Stugart om en välkänd bricolist från det sena 1700-talets Stockholm.

Abraham och Elisabeth Westman

Abraham Westman var en militant hårding som inte tvekade att slåss för det han trodde på, helst med vapen i hand men även med nävarna. För sina vänner – ty sådana hade han också, inte minst Bellman – visade han upp en annan sida: glad, vänfast och generös. Bellman underlät aldrig att kalla honom ”min beskedlige vän” i sina brev till den janusansiktade Westman. Han kände endast till den goda sidan av Westman, som tidigt blev övertygad rojalist och en hänförd ledamot av Par Bricole redan före sällskapets instiftande möte den 15 maj 1779.

Abraham Westman föddes den 20 januari 1753 som fjärde son till bryggareåldermannen, tillika rådmannen, Lorenz Westman och hans hustru Margaretha.

Vid 18 års ålder, alltså 1771, gifte han sig med sin kusin Elisabeth Westman (1763–1830) och fick i rask fart tre söner: Abraham, Lorenz och Gustaf.

Bellman var en gammal vän i familjen och var ofta på besök i Lorenz Westmans hem på Olofsgatan. På detta sätt lärde han känna bryggareåldermannens söner och med stor sannolikhet var det också Bellman som såg till att sönerna blev invalda i Par Bricole. Abraham Westman tycks ha varit den mest angelägne att vederfaras denna heder – han var först i familjen med invalsnumret 127.

Bellman hade också för vana att stränga sin lyra i samband med Abraham och Elisabeth Westmans högtidsdagar. Ett exempel är följande vers från 1788, där skalden tydligen haft svårigheter i själva entrén:

”Kors, vad länge man måst’ klappa!
Himlen mörk och luften kall.
Intet ljus i gång och trappa,
Dörren stängd och lampan all.
Gud nåd’ den som måste vänta
Att förklara hjärtat rätt!
Men jag vill på dörren glänta
Och se fru Elisabeth.”

Av allt att döma var Abraham Westman en energisk och dugande bricolist. I sin bok ”Par Bricoles gustavianska period” nämner August Kinberg att Par Bricole år 1813 fick använda Abraham Westmans privatpalats på Drottninggatan 98 som sitt stamhus. Där höll vårt sällskap sina kapitel tills Vetenskapsakademien köpte in palatset år 1828.

Som ung förde Abraham Westmans lätt uppflammande humör honom ofta i klammeri med rättvisan. En särskilt omtalad händelse ägde rum den 3 april 1781. Bröderna Abraham och Isac Westman höll under denna tid på med olaga brännvinstillverkning med dito utskänkning. Just den här morgonen kom tre polisbetjänter på besök tillsammans med tullvaktmästaren Berg, en känd och illa omtyckt angivare i staden. Från sitt sovrumsfönster ropade Isac Westman till de ovälkomna besökarna att vara så goda och vänta en stund medan han klädde sig. Under väntetiden kom Abraham Westman på besök till broderns gård på Olofsgatan. Omedelbart därefter öppnade Isac Westman sin dörr och släppte in sällskapet – utom tullvaktmästaren Berg. Han vägrades inträde i det Westmanska hemmet.

Enligt polisprotokollet ska Berg då ha tagit fram en polisbricka ur sin rockficka och satt den på sig varpå han återigen krävde att få komma in i kraft av sin myndighet. Då utropade Abraham Westman: ”En sådan där blecklapp kan också jag skaffa mig” och kastade sig i samma ögonblick över Berg, tätt följd av brodern Isac. Berg slogs i gatan, ingen vet hur bataljen hade slutat om inte polisbetjänterna ingripit och skiljt de rasande kombattanterna åt.

Saken gick till accisrätten som den 20 april avkunnade sin dom: båda bröderna Westman dömdes att mista sina liv för övervåld mot ämbetsman, men sedermera mildrade hovrätten den stränga domen till dryga böter. Under mellantiden tvingades bröderna stanna i fängsligt förvar på vatten och bröd. Denna omständighet skulle med tiden menligt inverka på Abraham Westmans politiska karriär. Han fick också smeknamnet ”Ryss-Westman”, eftersom han ansågs ha farit fram som en ryss mot tullvaktmästare Berg.

Sju år senare, 1788, fick Abraham Westman en plats i riksdagen på Gustaf III:s personliga förord tillsammans med fyra andra bricolister: rådmannen Anders Lijdberg, grosshandlaren David Schinkel, hattstofferaren Anders Reimers och den blivande

mans välgörare

Stormästaren Carl Ernst Oldenburg.

När förenings- och säkerhetsakten kom upp på riksdagen året därpå spelade Abraham Westman en viktig roll som talesman för Gustaf III. Kungen var inte sen att visa sin erkänsla: på Nationalmuseum förvaras än i dag ett vackert guldur som Abraham Westman fick i present av sin konung.

Vid denna tid köpte Abraham Westman även en tomt på Sabbatsbergshöjden och anlade en malmgård för sommarbruk med vidsträckt utsikt över Stockholm. Bellman gästade ofta det Westmanska sommarnöjet och skrev den 21 juli 1794 följande verser under rubriken ”Vid herr Löjtnanten och Bryggaren Abraham Westmans efterlängtade återkomst”:

”Till en huld och älskad maka
Under barnens sång och pris
Var välkommen hit tillbaka
Inom detta paradis.
I vårt tjäll vår glädje sprides,
ack, till prov att den är stark,
friska blomsterkransar vrides
hämtade ur egen mark.”

Då hade mordet på Gustaf III ägt rum, ett fruktansvärt illdåd som skakade Sveriges rojalister i grunden. Många av dem råkade illa ut – Bellman är ett av många exempel – men Abraham Westman klarade sig av allt att döma helskinnad undan. Bland annat åtog han sig att tillsammans med Bellmans svåger Martin Lindström vara förmyndare för skalden efter dennes konkurs och vistelse på kungliga gäldstugan våren 1794 strax innan den ovan citerade versen skrevs. Enligt hävdatecknaren Carl Forsstrand råder inget tvivel om att Abraham Westman dessutom betalade en del av Bellmans skulder och såg till att familjen Bellman fick ekonomiskt stöd under familjeförsörjarens tid på häktet.

Under sitt sista levnadsår besökte Bellman ofta familjen Westman på Sabbatsbergshöjden. Husets yngsta dotter Clara, född 1790, blev hans speciella favorit; hon kanske fyllde Bellmans längtan efter en liten dotter (han var själv far till fyra söner). Som vuxen gifte sig Clara med kanslirådet Anders Hedin och blev med tiden farmor till upptäcktsresanden Sven Hedin.

Clara Westman

Den 1 november 1798 köpte Abraham Westman en stor tomt mellan Drottninggatan och Holländargatan för 4 000 specieriksdaler. På denna forna ödetomt lät Westman anlägga ett av Stockholms mest magnifika privatpalats. Till arkitekt utsåg han Carl Christoffer Gjörwell d y, en av Sveriges mest namnkunniga yrkesmän inom sitt skrå.

Innan palatset ens var färdigbyggt hade det kostat Abraham Westman mer än 100 000 riksdaler, en gigantisk summa som drev bryggarkungen mot ruin. Den 24 mars 1802 avled han endast 49 år gammal. Om Bellman varit i livet skulle han tveklöst ha hyllat sin gamle vän med en vacker sorgedikt, men nu fick en annan bricolist uppdraget: Carl Anders Rooth med invalsnummer 436.

”Du flydde, ädle man! I tystnadens förvar.
Men dina gärningar på jorden leva kvar.
Ej smickrets köpta hand skall visa sig vid griften,
Men sanning säga skall hur du i alla skiften
Gått hederns jämna steg, följt redlighetens spår
Och denna minnesstod Du vid Din urna får.
Som värdig medborgsman Du njöt den givna dagen,
Gav kärlek åt Din kung och lydnaden åt lagen,
Var uti vänskap fast, förglömde likars brott
Och visade i allt ett hjärta glatt och gott.
Att sist med samvetslugn Du livets mål sågs hinna;
Att hos Försonaren en evig sällhet finna.
Säll är Du – i vår sorg skall det vår önskan bliva.
Må den som styrkte Dig åt oss sin styrka giva!
Må efter slutad storm på livets vilda hav
Vi äga få Ditt lugn vid brädden av vår grav.” ■

EVOE söker
en Broder som kan

layout och original

Du, vår Bror, som har erfarenhet av tidningslayout och originalframställning, välkommen att höra av dig till oss i redaktionen.

Janne Skårstedt, 0705-11 99 60
jan@conceptum.se
Michael Masoliver, 0706-08 99 75
michael.masoliver@gmail.com

Salsta Slott

Med PB Senioren till Uppland

Bussen från Cityterminalen tar oss till Vattholma norr om Uppsala där vi besöker Salsta Slott från slutet av 1600-talet, Sveriges nordligaste barockslott, som håller på att väckas från sin Törnrosasömn av den nye hyresgästen Arne Wiig som också guidar oss i slottet.

Kaffe och smörgås får vi i slottsrestaurangen innan vi fortsätter till Ulva Kvarn, en hantverksby på vägen till Uppsala.

I de gamla trähusen på Svartbäcksgatan i Uppsala ligger restaurang Lingon där vi äter lunch.

Mitt emot restaurangen ligger Linnémuseet där vi får en guidad visning och också kan besöka trädgården. Vi avslutar dagen med att besöka Linnés Hammarby som Linné köpte 1758, och som är en av Sveriges bäst bevarade 1700-talsgårdar.

Eftermiddagskaffet där smakar säkert gott innan bussen tar oss tillbaka till Cityterminalen.

Avfärd tisdagen 29 maj kl 08.00 från Cityterminalen dit vi återkommer ca 18.30. Max 45 deltagare.

Anmälan senast 14 maj...

...genom att betala 750:-/person till PBs plusgirokonto 151405-8. Var vänlig ange Uppland, ditt namn och mobilnummer på talongen. Ansvarig: Reinhold Järpling 070-647 95 55, reinhold.jarpling@tele2.se

Ciceronerna har en viktig uppgift inom PB. Inte nog med att deras visningar bidrar till att sprida kunskap om Bellmans liv och verk. De inbringar dessutom pengar till Bellmanhusets underhåll. I år fyller Cicerongruppen 30 år.

Ett hus

En onsdag i slutet av februari samlades ett 20-tal pensionerade ST-medlemmar från Stockholmspolisen i Bellmanhusets Riddarsal. De hade bokat gruppvisning av vårt fina hus på Urvädersgränd, och i väntan på de sista eftersläntrarna passade de församlade kvinnorna på att granska samlingen av sköldar på lite närmare håll.

Ciceron för dagen var Hardy Lindgren, som tillsammans med Lekaren Janne Skårstedt skulle bjuda det förväntansfulla sällskapet på en resa i tid och rum, tillbaka till 1700-talets Stockholm.

Efter en lämplig bakgrundsskildring blev det så dags för Bellmanhusets gäster att stifta närmare bekantskap med den store skalden själv och hans verk.

Hardy Lindgren berättade också om umgängeskretsen kring Bellman, om Kexél och Hallman och om träffarna på Källaren Kejsarkronan som med tiden resulterade i Sällskapet Par Bricole. Därifrån var steget inte långt till att också förmedla den spännande historien bakom Bellmanhuset.

Mellan varven bjöd vår 1700-talsklädde Lekare sällskapet på uppskattade musikaliska illustrationer. Bland annat i form av verser ur *Fjäril'n vingad, Solen glimmar*, *Gustafs skål* och Evert Taubes *Balladen om Bellman*.

Efter en kortare frågestund blev det

Festlig "fortis" i 1700-talsmiljö

Text: Per Kullander. Foto: Tommy Gustavsson.

Kultur och mat. Två tungt vägande beståndsdelar när bricolister i allmänhet och ciceroner i synnerhet träffas. Om samtidigt allmänbildningsnivån bland deltagarna kan höjas ett pinnhål har vi definierat vad en "fortis" är för någonting.

Inte ett, utan två, på olika sätt dignande bord, hade Kristinehovs Malmgård dukat upp.

Denna balansakt var Lars Lundquist ensam om att våga sig på. Allt gick förstås bra.

PBs Cicerongrupp sprider sitt kulturella ljus över alla som låter sig exponeras, såväl vid de ordinarie söndagsvisningarna som vid specialbeställda gruppvisningar av vårt Stamhus. För att kunskapsmässigt alltid ligga steget före besökarna, anordnas regelbundet så kallade fortbildningssammankomster, eller i ciceronmun – "fortisar".

Temat för höstens "fortis" 2011 var 1700-talet, stilenligt förlagt till 1700-talsrestaurangen Kristinehovs Malmgård på Söder. För kvällens andliga spis stod Stockholms Stadsmuseums Elisabeth Brännström, som orienterade om två dagboksskrivande 1700-talsdamer, Christina Wargentin och Märta Helena Reenstierna. Den lekamliga spisen utgjordes av autentisk 1700-talsmat.

Efter några nedslag i de båda damernas enorma dagboksproduktion vidtog den efterlängtade, mer fysiska förplägnaden. Alla som trodde att våra förfäder åt okryddad och lite konstig mat efter bäst-före-datum på sina kalas måste ha tappat hakan denna kväll.

Tre sorters sill vid sidan av tre sorters immiga karaffer bredvid högar av knäckebröd inledde kakaset. Allt intogs på stående fot, vilket ställde höga krav på samtidig balans- och konversationsförmåga. Vana partyminglare hade dock en lätt match.

Så berättade Kristinehovs kock Åke att det skulle serveras "vattsoppa". Många fick då något tomt i blicken och började tänka på nödår och missväxt. Men receptet var Cajsa Wargs och därmed blev det bevisat att den kvinnan kunde konsten att finna kortaste vägen till både kvinnors magar och mäns hjärtan. Kalasmat!

Den buffé som därefter serverades kan ej beskrivas, den måste förtäras. Ett tjugotal rätter upplagda på tidstypiskt manér, belysta med levande ljus och nedsköljda med gott rött vin gjorde illusionen av 1700-tal livs levande. Inte ett öga var torrt; inte en strupe heller.

Till kaffet underhöll våra bejublade Lekare, bland vilka krögarfar själv, Broder Carl Håkan Essmar, stod i särklass med tidstypisk dräkt och bellmansk "cister".

Höstens "fortis" gav mersmak för 1700-talet! ■

Våra visningar av Bellmanhuset genomförs regelmässigt av såväl ciceron som lekare.

med spännande historia

Text och bild: Michael Masoliver

dags att bege sig upp till vinden. En historisk miljö som uppenbarligen gjorde ett djupt intryck på flera av de närvarande.

– Det här är väldigt spännande, sade Margareta Johansson. Sköldarna är ju jätteintressanta, tycker jag. Och vilket charmigt och välbevarat hus! Här har det nog hänt mycket.

Chatrin Bromé var inne på samma linje:

– Det är kul att besöka sådana här företeelser som man inte känner till sedan tidigare. Särskilt när man får en så bra guidning.

Inför besöket var det i första hand Bellman som lockade, berättade hon.

– Men nu blir jag också så fascinerad av det här med själva ordensväsendet. Jag ska absolut rekommendera fler att komma hit.■

Alla kan marknadsföra Ciceronernas visningar

Sedan 1982 har PB:s Ciceroner visat Bellmanhuset för ett betydande antal besökare i alla åldrar. Bara i fjol deltog uppemot 1 000 personer i de guidade visningarna. Cirka 700 av dessa i bokade gruppvisningar och 300 i samband med de allmänna söndagsvisningarna. Tillsammans bidrog besökarna till ett överskott på cirka 88 000 kronor som går till underhållet av Bellmanhuset.

På webbplatsen Bellmanhuset.se finns information om våra visningar den första söndagen i varje månad samt kontaktuppgifter för den som vill boka en gruppvisning. Entréavgiften 100:- för de allmänna visningarna inkluderar det fina häftet Välkommen till Bellmanhuset och Par Bricole. Avgiften för gruppvisningarna är 115 kronor per person (dock minst 2 300 kronor en grupp). Sedan några år kan våra gruppvisningar också kompletteras med förtäring i form av en landgångsmeny eller kaffe och kaka, berättar Cicerongruppens Ordförande Stefan Skagerberg.

Tipsa släkt och vänner!

– Bröder som hjälper till att marknadsföra Bellmanhuset bidrar ju också till att sprida kunskap om Carl Michael Bellman, 1700-talets Stockholm och Par Bricole, poängterar han. Uppmuntra släkt, vänner och arbetskamrater att bevista våra söndagsvisningar!

Kontakta gärna Anders Karlsson, på telefon 070-678 85 50, så sänder han en eller flera affischer för aktuell visning. Du kan också rekommendera föreningar och andra grupper att kontakta Stefan Skagerberg på bokningstelefonen 076-785 58 00 för att diskutera en gruppvisning. ■

Tre frågor till Hardy Lindgren, tidigare vd för olika bolag inom Bonnierkoncernen, medlem i PB sedan 2005 och Ciceron från 2006.

Vad gör en Ciceron?

– Vi visar Bellmanhuset och passar samtidigt på att berätta om 1700-talet, Bellman, PB och husets spännande historia.

Hur lägger du upp visningen?

– Visningarna handlar förstås främst om Bellman och PB. Men jag är noga med att också berätta hur Stockholm och Sverige såg ut 1700-talet. Jag vill förmedla en bild av frihetstidens speciella tidsanda. Det sena 1700-talet var en nöjeslysten och lättsinnig period med ett utbrett intresse för både krogliv och ordenssällskap. Förstår man inte detta så blir Bellmans diktning obegriplig.

Varför är visningarna så viktiga?

– Vi har ett uppdrag att det vårda det kulturella arvet från 1700-talet. I detta uppdrag ingår att sprida kunskap om bland annat Bellman och PB. En fördel är förstås att verksamheten bidrar med medel till både drift och underhåll av Bellmanhuset.

Stormästare Åke Pilotti uppvaktar Ingegerd Lindblom på 90-årsdagen.

Visst kan man bidra till PB utan att för den skull vara medlem i sällskapet. Fråga bara Ingegerd Lindblom, som sedan 1983 har sytt drygt 15 000 ordensband och medaljfästen till PB.

Sömmerskan bakom PB:s alla ordensband har fyllt 90

Text och bild: Michael Masoliver

Det var PB-brodern Karl-Erik Gunnestedt som först kom i kontakt med Ingegerd Lindblom på den tiden hon fortfarande arbetade hos Holts Gulddrageri på Arbetargatan på Kungsholmen.

Efter Karl-Erik Gunnestedt tog Per Welin över kontakten, och därefter blev det Bo Lundells tur.

– Jag är inne på min tredje Generalintendent, säger Ingegerd Lindblom och skrattar. Det är så trevligt med Par Bricole.

Syr alla kläder själv

SM Pino Pilotti, GI Bo Lundell och tidigare GI Per Welin har samlats för att med blommor och sång uppvakta jubilaren som försett PB i hela Sverige med ordensband sedan 1983.

Ingegerd Lindblom bjuder på kaffe och hembakat och visar runt i sitt trivsamma hem på Södermalm, en tvårumslägenhet som vid en närmare granskning också visar sig rymma en komplett syateljé.

I vardagsrummet har hon inrett en arbetshörna med fåtölj, arbetslampor och ett litet bord för nåldyna och trådrullar. I sovrummet finns både strykbräda och symaskin, och i en garderob intill sängen finns lagret med band och emblem i perfekt ordning.

På grund av ryggbesvär tvingas Ingegerd Lindblom använda käpp för att kunna ta sig runt i hemmet. Men hon har för den skull inga som helst planer på att trappa ned på sömnaden, berättar hon.

– Mitt hem är rena arbetsplatsen. Jag syr nästan varje dag. Allt jag har på mig har jag sytt själv. Klänningarna, kjolarna och blusarna.

15 000 ordensband

Exakt hur många band Ingegerd Lindblom har sytt på uppdrag av PB kan ingen av de närvarande svara på. Men av uppskattningarna att döma kan det handla om uppemot 15 000 band. Kanske ännu fler, säger Bo Lundell.

– Ingegerd förser alla loger med ordensband, så visst har det hunnit bli en hel del, säger Per Welin.

Rent praktiskt går det till så att PB förser henne med band och andra material. Ibland kan det handla om rejäla volymer. Ingegerd Lindblom minns ett tillfälle när hon blev sittande en sommar i fritidshuset i Gnesta med en beställning på uppemot 500 band.

– Men det var bara roligt, säger hon. Jag kan inte förklara varför, men jag har alltid älskat att sy. ■

Bo Lundell, Ingegerd Lindblom och Per Welin

Upplev Bellmandagen, torsdag 26 juli 2012

Just då sommarens grönska står på toppen av sin frodighet infaller Bellmandagen, en av Par Bricoles förnämsta högtidsdagar. Då samlas vi traditionsenligt för att hylla minnet av Carl Michael Bellman vid den byst som restes till hans minne ute vid Bellmansro år 1829. Vi gör detta med sång, musik, tal och kransnedläggning och vårt efterföljande festliga måltidskalas på anrika Hasselbacken. Årets Bellmantalare är Broder Sten Magnus Petri. *Reservera dagen!* Inbjudan kommer i mitten av juni.